

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra*

Handlingsplan 2019-2022

Regionalt matjordprogram

For Troms og Finnmark

Tiltak 2020

Om handlingsplanen

Handlingsplan 2019-2022 er en plan over aktuelle tiltak i tilknytning til satsingsområdene i "Regionalt matjordprogram for Troms og Finnmark 2019-2022".

Hovedmål for Regionalt matjordprogram er

«Ta vare på matjorda for varig fremtidig matproduksjon og matforsyning i Troms og Finnmark».

I tillegg er det formulert mål under hvert satsingsområde. Disse målene fremkommer i tiltakstabellen under hvert satsingsområde.

De fem satsingsområdene er:

- Jordvern
- Eiendomsstruktur og jordleie
- Driveplikt
- Nydyrking
- Agronomi

(Rekkefølgen er ikke prioritert)

Tiltak som helt eller delvis gjennomføres i 2019-2022 er tatt med i planen. Tiltakene som er med er på ulike stadier. I prosjekter der ansvarlige, samarbeidspartnere og varighet er avklart, er dette tatt med. Der tiltaket er på planleggingsstadiet er ikke alle rubrikkene fullstendig utfylt i planen.

Handlingsplanen rommer både tiltak som er igangsatt, og tiltak en har intensjoner om å komme i gang med i løpet av året. Planen er ikke forpliktende for de som er ført opp som samarbeidspartnere. Dette fordi det i mange tilfeller vil være nødvendig med en avklaring av deltakelse i løpet av året.

Handlingsplanen blir til ved at Fylkesmannens landbruksavdeling lager en skisse til plan ut fra kjennskap til igangsatte og planlagte aktiviteter. Skissen sendes så på en bred innspillsrunde i partnerskapet, der faglagene, fylkeskommunen, Innovasjon Norge og Sametinget er sentrale aktører.

Handlingsplan for 2019-2022 ble vedtatt av Partnerskap landbruk i Troms og Finnmark i møte 14.03.2019. Planen er fireårig, men justeres årlig. Handlingsplan for det kommende året skal være justert og vedtatt av Partnerskap landbruk ved utgangen av november året før. Oppdatert handlingsplan for 2020 ble vedtatt i partnerskapet 28.11.2019.

1. Jordvern

Mål: Sikre matjorda og unngå omdisponering av jordbruksareal til andre formål

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Påse at jordbruksareal ikke omdisponeres etter pbl eller jordloven	Kommunene, FM	Næringa	Fortløpende	
Opprette kjerneområde landbruk ved rullering av kommuneplanens areal- og samfunnsdel	Kommunene	FM, næringa	Fortløpende	
Fremme innsigelser til plansaker der det legges opp til omdisponering av jordbruksareal	FM, FK	Næringa	Fortløpende	Fremmet innsigelse mot 3 kommuneplaner
Bidra til at det vedtas en ny felles regional landbruksplan for Troms og Finnmark som vedtas av Fylkestinget, der en innfører/viderefører planretningslinje for kjerneområder for landbruk som en hensynssone iht. PBL § 11-8c	FK	FM, næringa, alle	2020-2022	Regionale landbruksplaner finnes for fylkene Troms og Finnmark i dag, men bør utarbeides på nytt med nytt fylke
Sørge for at grunnlagsdata (Landbruksregister, matrikkel og AR5) vedlikeholdes, gjennomføre kursing og veiledning	Kommunene	FM, NIBIO, Statens kartverk	Fortløpende	Gjennomført kurs i LREG. NY AR5 ajourhold fra 2021
Ved etablering av verneområder i LNF-områder må landbruket sikres muligheten for videreutvikling av drifta i sine nærområder, eks nydyrking.	FM, kommunene	Næringa	Fortløpende	
Formidle at landbruket er arealkrevende, men produserer viktige miljøgoder, gjennom brosjyrer, nettsaker, avisinnlegg, bygdemøter, innspill kommuneplaner og lignende	Næringa, FM, kommunene, FK		Fortløpende	Drivepliktprosjektene har produsert brosjyrer og maler, og holdt møter.

2. Eiendomsstruktur og jordleie

Mål: Mer selveid jordbruksareal i drift og styrking av leieforholdene

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Opprette jordbank med oversikt over ledige jordbruksarealer	FM, kommunene	NIBIO	2019->	I drift. Kilden.no
Utarbeide og sende ut egenerklæringsskjema om driveplikt	FM, kommunene			Skjema ferdig
Ta i bruk veiledningsmateriale for å øke bruken av langsiktige leieavtaler	FM	Kommunene, næringa	2020 ->	Brosjyre + div infoskriv laget

3. Driveplikt

Mål: Øke andel jordbruksareal i drift

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Utarbeide og sende ut egenerklæringsskjema om driveplikt	FM, kommunene			Skjema er laget
Etterlyse skriftlige jordleieavtaler	Kommunene		Fortløpende	I gang i noen kommuner
Følge opp FeFo med tanke på å kartlegge og fordele ledige landbruksfester til aktive bruk	FM			I gang
Matjordprosjekt	FM	Kommunene, TLS	2018-2020	I gang

4. Nydyrking

Mål: Nydyrking skjer på en planmessig god måte og gårdbrukerne har tilstrekkelig areal for produksjonen

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Avsette arealer til nydyrking ved rullering av kommuneplanens arealdel	Kommunene		Fortløpende	
Bruke jordbanken ved behandling av nydyrkingssaker	FM, kommune		Fortløpende	I bruk hos FM
Avsette erstatningsarealer ved omdisponering av jordbruksareal	Kommunene		Fortløpende	
Kartlegge områder der behovet for nydyrking av myr er avgjørende for å sikre fremtidig drift	FM, kommunene, næringa	NIBIO		Anbefalt

5. Agronomi

Mål: Produktiv og bærekraftig jord- og plantekultur som gir gode og årssikre avlinger med høy kvalitet

	Ansvarlig	Samarbeidspartnere	Varighet	Status
Arrangere kurs i agronomi	NLR, FL, LN	SápmiAgri, FM, kommunene	Fortløpende	I gang
Informere om dreneringstilskudd. Bevisstgjøring om grøftetilstand.	FM, kommunene	NLR, FL, LN	Fortløpende	I gang
Stimulere og tilrettelegge for bruk av ny teknologi, presisjonslandbruk og klimavennlige løsninger	Næringa, kommunene, FM	NLR, NIBIO	Fortløpende	I gang
Pådriver av oppgradering/vedlikehold av fellesgrøfter – bistå med planlegging, grunneiertillatelse	Grunneiere, grunneierlag	Kommunene, Statens vegvesen	Fortløpende	I gang

Forkortelser

FM - Fylkesmannen

FK - Fylkeskommunen

NIBIO - Norsk institutt for biøkonomi

NLR - Norsk landbruksrådgiving

FL - Finnmark landbruksrådgiving

LN - Landbruk Nord

TLS – Troms landbruksfaglige senter

Pbl – Plan- og bygningsloven

2020